

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 40. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 6. september 2024

Tidspunkt: Kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 5. september 2024

- L 1. Drøftelse af udvalgsrejser
 - a) Udvalgsrejse til Serbien
EUV alm. del (20231) – Bilag 712 (udkast til program)
 - b) Udvalgsrejse til Polen
- L 2. Drøftelse af høring om Kommissionens forslag til en lægemiddelpakke
KOM (2023) 0190, KOM (2023) 0193, KOM (2023) 0192, KOM (2023) 0191
- L 3. Drøftelse af standardmandater om:
 - a) Biocidområdet
EUV alm. del (20231) – Bilag 711 (notat om standardmandat på biocidområdet)
EU-note (20231) – E 32 (EU-note af 3/9-24 om standardmandater)
 - b) Plantebeskyttelsesmidler
EUV alm. del (20231) – Bilag 710 (notat om standardmandat på
plantebeskyttelsesmiddelområdet)
EU-note (20231) – E 32 (EU-note af 3/9-24 om standardmandater)
- L 4. Meddelelser fra formanden

- FO 5. Rådskonklusioner om international klimafinansiering
Forelæggelse ved finansministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
EUV alm. del (20231) – Bilag 708 (samlenotat)
EUV alm. del (20231) – Bilag 709 (notat om forhandlingsoplæg)
EUV alm. del (20231) – Bilag 713 (kommenteret dagsorden)
6. Kommissionens forslag til ændringsbudget 4 til EU's 2024-budget
Forelæggelse ved finansministeren
– *Orientering*
KOM (2024) 0931
KOM (2024) 0931 – Bilag 1 (samlenotat)
EUV alm. del (20231) – Bilag 713 (kommenteret dagsorden)
- L 7. Eventuelt

Dagsordenspunkt 5 hører under Finansministeriets og Økonomiministeriets ressort. Dagsordenspunkt 6 hører under Finansministeriets ressort.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg
L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 40. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 6. september 2024

Tidspunkt: Kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Henrik Møller (S) næstformand, Kim Valentin (V), Erling Bonnesen (V), Karin Liltorp (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Søren Søndergaard (EL), Martin Lidegaard (RV) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Finansminister Nicolai Wammen.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

L Punkt 1. Drøftelse af udvalgsrejser

a) Udvalgsrejse til Serbien

EUU alm. del (20231) – Bilag 712 (udkast til program)

b) Udvalgsrejse til Polen

Punkterne blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. Drøftelse af høring om Kommissionens forslag til en lægemiddelpakke
KOM (2023) 0190, KOM (2023) 0193, KOM (2023) 0192, KOM (2023) 0191

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 3. Drøftelse af standardmandater om:

a) Biocidområdet

EUU alm. del (20231) – Bilag 711 (notat om standardmandat på biocidområdet)

EU-note (20231) – E 32 (EU-note af 3/9-24 om standardmandater)

b) Plantebeskyttelsesmidler

EUU alm. del (20231) – Bilag 710 (notat om standardmandat på
plantebeskyttelsesmiddelområdet)

EU-note (20231) – E 32 (EU-note af 3/9-24 om standardmandater)

Punkterne blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 4. Meddelelser fra formanden

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 5. Rådskonklusioner om international klimafinansiering

– *Nyt forhandlingsoplæg*

EUU alm. del (20231) – Bilag 708 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 709 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 713 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren (Nicolai Wammen): Økofin skal den 8. oktober 2024 vedtage sine årlige rådskonklusioner om international klimafinansiering forud for COP29-klimakonferencen, der finder sted i Baku i Aserbajdsjan i november 2024.

I de seneste år har disse rådskonklusioner primært haft til formål at fremhæve EU's bidrag til det nuværende mål om at mobilisere 100 mia. dollar årligt fra 2020 til klimafinansiering i udviklingslandene.

I år har rådskonklusionerne dog et nyt fokus. Vi skal fastlægge EU's forhandlingsposition på et nyt mål for international klimafinansiering. Målet om de 100 mia. dollar årligt løber nemlig kun frem til 2025. Der er på COP29 derfor lagt op til, at Parisaftalens parter skal nå til enighed om et nyt såkaldt kollektivt, kvantificerbart mål for international klimafinansiering til udviklingslandenes klimaindsats for perioden efter 2025.

Jeg har ved forelæggelser af tidligere års rådskonklusioner betonet, at Folketinget ville blive inddraget, når EU's forhandlingslinje i forhold til nye mål skulle fastlægges. Derfor forelægger jeg i dag rådskonklusionerne til forhandlingsoplæg.

Der er tale om komplicerede forhandlinger. Derfor vil jeg gerne lægge ud med at beskrive regeringens overordnede overvejelser. Lad os begynde med det positive. De seneste tal fra OECD (Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling) viser, at de udviklede lande samlet set mobiliserede 115,9 mia. dollar til klimafinansiering i udviklingslandene i 2022. Det vil sige, at der leveres på det nuværende mål. Vi er fra regeringens side glade for, at det nu er lykkedes. Men der er brug for, at de udviklede lande leverer mere. Især finansiering til klimatilpasning i de fattigste udviklingslande og små østater, der bliver hårdest ramt af klimaforandringerne, halter bagefter.

Vi har i Danmark løftet klimabistanden markant og målrettet den mod de mest sårbare udviklingslandes klimaudfordringer. Vi presser fortsat på for at få flere lande til at følge vores eksempel, for det står klart, at der i dag langt fra investeres tilstrækkeligt til, at udviklingslandene kan håndtere klimaforandringernes konsekvenser og udvikle deres økonomier i grøn retning.

Det er en vanskelig øvelse at sætte præcise tal på behovet. En ekspertgruppe nedsat af tidligere COP-formandskaber (The Independent High-Level Expert Group on Climate Finance (IHLEG)) peger på, at udviklingslandene får brug for ekstern finansiering på op mod 1.000 milliarder dollar årligt i 2030 til grøn omstilling og håndtering af klimaforandringernes konsekvenser.

Udviklingslandenes budskab er derfor klart. Hvis de skal forpligte sig til nye, ambitiøse klimaindsatser, skal de udviklede lande forpligte sig til at levere finansiering i markant større skala. Der er også en forståelse af, at udviklingslandenes investeringsbehov langt overstiger, hvad der kan og bør løses med offentlig klimabistand. Det skal ses, i forhold til at det samlede globale niveau for al udviklingsbistand i 2023 ifølge OECD nåede 223 milliarder dollar. Hvis der skal leveres finansiering i en

skala, der er nødvendig for at indfri udviklingslandenes behov, er der ganske enkelt brug for at få flere værktøjer i spil end de vestlige landes bistand.

Vi er nødt til at få flere lande til at bidrage. Under det nuværende mål er det alene lande, der var medlem af OECD i 1992, der bidrager. I dag er verden en anden. Vi har brug for, at alle de lande, der har kapacitet til at bidrage, også forpligter sig at bidrage. Vi har desuden brug for at se alvorligt på mulighederne for at sikre finansiering gennem nye, innovative kilder. Der bliver også brug for en markant øget mobilisering af privat finansiering. Det kræver, at udviklingslandene selv etablerer rammevilkår og incitamenter, der kan fremme grønne investeringer.

Jeg vil kort opridse hovedlinjerne i udkastet til rådskonklusionerne og ellers generelt henvise til det samlenotat, som blev sendt til udvalget i sidste uge.

I rådskonklusionerne ventes EU og medlemslandene at bekræfte det fortsatte engagement i forhold til at bidrage til international klimafinansiering samt fastlægge rammen for EU's linje i forhandlinger om det nye kollektive kvantificerbare mål for international klimafinansiering for perioden efter 2025, der skal vedtages på COP29.

Der lægges op til, at EU skal arbejde for, at det nye klimafinansieringsmål indgår som en del af en bred global ramme for klimafinansiering, hvor en bred vifte af offentlige og private finansieringskilder skal i spil. Der lægges op til, at de udviklede lande fortsat skal lede indsatsen, men at flere lande skal bidrage, herunder også vækstøkonomierne.

Der lægges desuden op til, at målet skal have en kerne af offentlig finansiering, der målrettes de mest sårbare og fattigste udviklingslande. Samtidig opfordres udviklingslandene til at forbedre deres rammevilkår for at fremme grønne investeringer og mobilisere flere ressourcer internt.

Desuden betones behovet for at udfase støtte til fossile brændsler og reformere internationale finansielle institutioner for at styrke udviklingslandenes adgang til kapital.

FO Forhandlingsoplægget er derfor som følger. Regeringen vil lægge

- stor vægt på, at EU engagerer sig konstruktivt i forhandlingerne om det nye kollektive, kvantitative mål for international klimafinansiering til udviklingslandene for perioden efter 2025 med henblik på at fastholde fremdrift i indfrielsen af Parisaftalens målsætninger.
- stor vægt på, at EU arbejder for en sammenhængende global ramme for finansieringen af klimaindsatsen, der omfatter alle former for private og offentlige kilder og kan levere finansiering i den nødvendige skala.
- stor vægt på behovet for at øge finansiering til klimatilpasning samt forebyggelse og håndtering af tab og skader som følge af klimaforandringerne med særligt fokus på de sårbare og mindst udviklede lande.
- stor vægt på, at EU skal arbejde for en bredere kreds af bidragsydere til det nye mål, hvor alle højindkomstlande og store udledere med kapacitet til at bidrage er med.
- stor vægt på, at størrelse og omfang for det nye klimafinansieringsmål fra EU's side betinges af, i hvilket omfang der kan nås enighed om øget finansiering gennem udvidelse af

kredsen af bidragsydere, nye innovative finansieringskilder samt rammevilkår, der kan skabe et markant øget niveau for private investeringer i udviklingslandene.

- vægt på, at det nye mål udformes med en kerne af finansiering mobiliseret gennem internationale offentlige finansieringskilder, der målrettes de fattigste og mest sårbare udviklingslande, og et ydre lag, der afspejler globale og nationale indsatser for at mobilisere finansiering fra en bredere vifte af kilder, instrumenter og kanaler.
- vægt på, at EU arbejder for at fremme bedre rammevilkår for grønne investeringer og styrket national ressourcemobilisering også i udviklingslandene gennem regulering, økonomiske incitamentter og beskatning.

Vi har fra regeringens side arbejdet aktivt for at sikre en ambitiøs linje i EU, og vi er derfor glade for, at udkastet afspejler danske prioriteter. Vi vil forsat arbejde for, at denne dagsorden bliver løftet i EU.

Vi går ind til forhandlingerne med en klar forventning om, at vi kan nå til enighed om en ambitiøs, konstruktiv forhandlingslinje til COP29.

Søren Søndergaard (EL): Jeg synes, at man skal starte med at gå et skridt tilbage og spørge, hvorfor vi overhovedet laver klimafinansiering. Hvad rager det os? Ud over at konsekvenserne måske rager os, har det noget at gøre med, at vi i den del af verden, der blev industrialiseret først, har udledt enorme mængder af drivhusgasser i perioder, hvor andre ikke har. Hvis andre skal have den samme udvikling som os og i den periode udlede lige så meget, som vi har udledt, så kan kloden ikke klare det. Udgangspunktet for de skitserede tiltag er, at vi bliver nødt til at bruge noget af vores rigdom, som vi har fået først, til at hjælpe dem, der kommer senere.

Ifølge OECD gives 69 pct. af hele den offentlige klimafinansiering som lån, og mange af dem gives på markedsvilkår, så de skal betales tilbage med renters rente. Det er da ikke hjælp – det er bare forretning. Vi kom først, og nu er det dem, der ligger i sølet, der skal ordne det. Det er vel at mærke lande, som skylder det hvide ud af øjnene i forvejen, og som ikke har de bedste muligheder for at betale tilbage. Synes regeringen virkelig, at lån på markedsvilkår skal tælle med som klimabistand?

Nogle af dem, der har fået deres velstand og udnyttet den periode, hvor man bare kunne svine løs uden at skulle betale regningen, prøver at slippe uden om. Derfor er det rigtigt, at man prøver at lægge pres på dem for at betale. Men spørgsmålet er, om man kan lade de fattigste lande undgælde for det, hvis nogle af de rige lande ikke vil betale. Hvad ligger der i formuleringen i forhandlingsoplægget om, at man fra dansk side »lægger stor vægt på, at størrelse og omfang for det nye klimafinansieringsmål fra EU's side betinges af, i hvilket omfang der kan opnås enighed om øget finansiering gennem udvidelsen af kredsen af bidragsydere«? Der står faktisk, at vi lader de fattigste lande undgælde, hvis nogle ikke så pæne lande ikke vil være med. Er det en klog metode til at sikre os mod den igangværende klimaforandring?

Det er klart, at omlægning er meget vigtigt, men for de fattige lande har det i høj grad været et spørgsmål om afhjælpning af de skader, som vores klimaudledning pålægger dem i dag. Hvor stor en del af klimabistanden arbejder Danmark for går til afhjælpning af tab og skader og ikke bare til omstilling?

Vi har tidligere haft klimaspørgsmål oppe, og vi har i udvalget undret os over, at de ikke blev sendt i høring. Derfor stillede jeg i 2023 et udvalgsspørgsmål om, hvorvidt det kunne ændres. Den daværende minister for udviklingssamarbejde og global klimapolitik, Dan Jørgensen, svarede den 23. oktober 2023 på vegne af regeringen, at han ville: »tage initiativ til, at udkast til konklusioner vedrørende EU's globale klimapositioner og klimaindsats fremover sendes i høring i EU-specialudvalget for klima, energi og forsyning.« (EUU spm. 15 (alm. del 2023-24)). Derfor undrer det mig lidt, at det fremgår af samlenotatet, at det ikke er sendt i høring. Har Dan Jørgensen svaret forkert, eller er resten af regeringen ikke enig med Dan Jørgensen? Hvad er grunden til, at man ikke har fulgt det udmærkede svar, som Dan Jørgensen gav?

Theresa Scavenius (UFG): Danmark har traditionelt været rigtig gode til at give bistandshjælp globalt set i forhold til vores størrelse, og det kan vi være rigtig stolte af. Men bistandshjælpen er desværre faldet hen ad vejen, og klimafinansiering bliver taget fra bistanden. Vi fører global klimapolitik, fordi vi mener, at udviklingslandene har et større ansvar, og det har ligget i al FN-klimapolitik helt tilbage fra 90'erne. Vi har et større ansvar, derfor skal vi betale mere, og det har ikke noget at gøre med den øvrige udviklingsbistand. Så hele grundlaget for diskussionen er forkert – det er ikke nye midler, og det meste er givet som lån. At kalde det en gave og kategorisere det som noget, vi skal være glade for og stolte af, er lidt en sandhed med modifikationer, når det i virkeligheden primært er lån, som skal betales tilbage. Nogle af dem er måske på mere favorable vilkår, men de fleste af dem er på markedsvilkår. Det ligner mest af alt bare erhvervsstøtte for vores egne virksomheder, som vi så kalder klimafinansiering. Alt det regner jeg slet ikke med, at ministeren interesserer sig for, for ministeren ved det selvfølgelig godt.

Jeg synes, at forhandlingsoplægget er noget af en uklar omgang. Hvad betyder det specifikt, at der skal gives midler fra en bredere kreds? Hvad betyder nye innovative finansieringskilder? Jeg ved heller ikke, hvad national ressourcemobilisering er. Der er også noget med en bredere vifte af kilder og af instrumenter og kanaler. Det kan jo betyde alting og ingenting. Det er en meget useriøs måde at lave forhandlingsoplæg på, så jeg kan selvfølgelig ikke støtte det. Men jeg håber og går ud fra, at udvalget gerne vil vide, hvad det konkret betyder, inden de stemmer ja eller nej.

Finansministeren (Nicolai Wammen): Til Søren Søndergaard: Jeg er grundlæggende enig i, at mange af klimaudfordringerne i meget høj grad skyldes de lande, der er mest velhavende. Det vil være et kæmpe problem for vores klima, hvis de lande, der på et tidspunkt forhåbentlig kommer op på lignende velstandsniveau, skulle gøre det på samme måde, som vi andre historisk set har gjort. Derfor skal vi selvfølgelig både fra dansk side og fra EU's side påtage os vores store del af ansvaret. Fra dansk side er vi meget optagede af den dagsorden og meget målrettede i vores klimabistand. Men virkeligheden er også, at behovet er enormt, og derfor har vi ikke råd til – og her tænker jeg ikke alene i økonomiske termer, men også i klimamæssige termer – at nogle har fribilletter. Det betyder ikke, at alle skal bidrage lige meget, for det er klart, at de rige lande kan bidrage med mere end fattige lande. Men det betyder, at alle lande i et eller andet omfang gør, hvad de kan, for at modgå de udfordringer, man står med. Det tror jeg er helt essentielt. Det skal ikke opfattes, som om jeg mener, at vi skal skære ned på vores andel eller på EU's bidrag, men jeg ser meget gerne, at andre skruer op. Det gælder i øvrigt ikke alene i offentlige investeringer, men også i private investeringer, for det kan ikke løses for offentlige midler alene.

Jeg synes egentlig, at det er meget logisk, at det samlede bidrag også skal ses, i lyset af hvor meget alle bidrager med. Jo flere der bidrager, jo flere penge kan vi pulje sammen. Virkeligheden er bare, at ikke alle lande – deriblandt også rige lande – har den samme tilgang som Danmark. Alle landes udviklingsbistand er ikke lige så målrettet som vores i forhold til de udfordringer.

Det er også rigtigt, at en stor del af hjælpen bliver givet som lån. Jeg synes, at det er en god idé, at vi har en så bred palet som overhovedet muligt til at kunne støtte de lande, der har behov for at investere i at bekæmpe klimaforandringerne. Jeg ville synes, at det var et stort problem, hvis det alene var lån. Den danske bistand er ikke primært lån. Vi prioriterer danske skatte kroner til indsatsen, og det synes jeg er rigtigt at gøre. Men det ville være ærgerligt, hvis det andet instrument ikke måtte blive brugt, for så tror jeg, at den samlede indsats ville blive mindre og dårligere, og det ville være forkert.

Hvad angår det processuelle bliver Økofins konklusioner normalt ikke sendt i høring. Men jeg synes, at det er vigtigt, at der er åbenhed om det, og det er også i den ånd, jeg i dag forelægger forhandlingsoplæg. Jeg vil gerne fremadrettet vurdere, om noget kan gøres bedre og anderledes på baggrund af Søren Søndergaards bemærkninger om svaret fra Dan Jørgensen.

Theresa Scavenius siger, at forhandlingsoplægget er meget fluffy. Det er sådan set et budskab om, at der er brug for, at man over hele linjen gør en indsats. I nogle lande – også i nogle af de fattige lande – kan man gøre en indsats, ikke alene økonomisk, men man kan også reformere samfundet, så man bliver mere attraktiv at investere i i forhold til grøn omstilling, eller man kan gøre det mere attraktivt i det hele taget at håndtere klimaudfordringerne. Jeg synes, at det er en meget fornuftig tilgang.

Hvad mener vi med at mobilisere nationale ressourcer? Regeringen taler i den grad for, at der skal leveres langt mere finansiering til udviklingslandene. Mobilisering af nationale ressourcer skal derfor ikke stå i stedet for noget andet, men skal gøres sammenhængende.

Regeringen har lænet sig op ad anbefalingerne fra den såkaldte ekspertgruppe om klimafinansiering (IHLEG), hvis analyse netop peger på, at en stor andel af investeringsbehovet kan og skal løftes af udviklingslandenes nationale budgetter og private investorer. Skal vi komme i mål med Paris-aftalens målsætninger – og det skal vi – er vi nødt til at bruge rigtig mange værktøjer til at levere, og fra dansk og europæisk side kan vi støtte udviklingslandenes indsats f.eks. ved at hjælpe dem med at styrke deres skattesystemer, udfase fossile subsidier og indføre CO₂-afgifter.

Med hensyn til nye innovative finansieringskilder ser vi positivt på at få afsøgt muligheden for at indføre globale tiltag, der kan skabe større økonomisk incitament til grøn omstilling og bidrage med indtægter, der kan målrettes klimafinansiering. Det er f.eks. et grundlæggende sundt princip, at de virksomheder, som står for udledning af drivhusgasser, også skal bidrage til finansiering af klimaindsatsen, frem for at finansieringsbyrden alene skal løftes af offentlige midler. Det gør man allerede i EU med kvotesystemet og i Danmark med CO₂-afgiften, og det så vi gerne bredt ud.

Fra dansk side har vi en meget klar målretning af klimaindsatsen. I regeringens finanslovsforslag for 2025 fortsætter vi vores grønne løft af udviklingsbistand. Omkring 35 pct. af bistanden under § 6.3. Bistand til udviklingslandene går til grønne indsatser. Det er ca. 6,2 mia. kr., og ud af den grønne bistand forventes ca. 5 mia. kr. at være decideret klimabistand. Det er et udtryk for, hvor

dybt alvorligt vi tager det, og at vi ser udviklingsbistanden som et meget vigtigt værktøj til at bekæmpe klimaforandringerne også uden for Danmarks grænser. Derfor er det ikke et spørgsmål om enten-eller, men et spørgsmål om både-og. Danmark, EU og de rige lande skal tage opgaver på os, men andre skal også gøre det, og de lande, vi hjælper, skal indføre tiltag, der sikrer, at der sker noget. Derudover skal private investorer bidrage.

Hvorfor er det vigtigt at udvide kredsen af bidragsydere? I dag opgøres det sådan, at landenes forpligtelser er fastlåst i en inddeling af udviklede lande og udviklingslande, der reflekterer deres relative rigdom og udledninger i 1992. Verden har ændret sig siden 1992, og en række vækstøkonomier står for en stor del af verdensøkonomien og drivhusgasudledningerne. Derfor har EU sagt, at de lande også må tage ansvar. Finansieringsforpligtelserne under Parisaftalen omfatter alene udviklede lande og udviklingslande, der i Parisaftalens tekst ikke nærmere kategoriseres eller inddeles i annekser som under FN's klimakonvention. Det åbner for en mere fleksibel fortolkning af, hvem der i fremtiden kan og bør bidrage til international klimafinansiering. Derfor ser jeg det som naturligt, at andre lande bidrager mere. Kina eller flere af de arabiske golfstater kunne f.eks. have kapacitet til at bidrage. Jeg ser det som naturligt, at vi ikke ser verden i 2024, på baggrund af hvordan verden så ud i 1992, men at vi ser, hvordan økonomierne og kapaciteterne er i dag, og at vi alle i verdenssamfundet gør, hvad vi kan for at bidrage til at bekæmpe klimaforandringerne – uanset om vi er rige eller fattige eller midt imellem.

Martin Lidegaard (RV): Spørgsmålet om, hvem der skal betale regningen, har været kernen i de sidste 30 års internationale klimaforhandlinger. Der er selvfølgelig den historiske arv og den moralske, etiske dimension, som både Søren Søndergaard og Theresa Scavenius har peget på, og som jeg er meget enig i. Men der er også det helt lavpraktiske, at man ikke når til enighed blandt verdens rige og fattige lande, hvis ikke det spørgsmål bliver løst. Heller ikke en enighed om at reducere drivhusgasserne. Ulandene mener med rette, at det at kunne tilpasse sig og udvikle sig, samtidig med at menneskeheden skruer ned for drivhusgasser, er en forudsætning for overhovedet at få en aftale. Derfor er dette mandat måske det vigtigste mandat i forhold til de globale klimaforhandlinger.

Jeg har brugt utrolig mange timer i internationale klimaforhandlinger, og min erfaring er, at Danmark står sig bedst, når man har et meget klart og idealistisk mandat, hvor man kan prøve at trække resten af EU i den rigtige retning, men jeg anerkender også, at man skal have et rummeligt mandat, så man kan indgå et kompromis. Det værste er, når man ikke kan blive enig i EU. Jeg har ikke så store problemer med det, der står i forhandlingsoplægget. Men jeg har lidt udfordringer med nogle af de ting, der ikke står, i forhold til at vi idealt set kan spille den rolle i EU. Jeg har nogle forslag, som man måske godt kunne imødekomme.

Ulandene tillægger additionel klimabistand oven i den almindelige udviklingsbistand meget stor betydning. Det er svært at komme igennem med blandt ilandene, og Danmark gør det heller ikke selv, men tager det af den eksisterende ramme. Vi synes, at man burde lægge det oveni, men det får jeg næppe overbevist finansministeren om i dag.

Jeg forstår godt, at ulandene ikke synes, at det er rimeligt, at lån tæller med på samme måde som bistand. Jeg er enig med finansministeren i, at selvfølgelig skal være lån, de kan løse nogle andre ting, men når det ikke er en finansieringsmekanisme som gave, har det selvfølgelig en anden

karakter, end når de rige lande stiller egentlig offentlig finansiering til rådighed. Det tror jeg heller ikke på at jeg får ændret i dag, selv om jeg principielt set synes, at man burde overveje det i OECD-kredsen.

Jeg synes, at man skal overveje at tage to ting med i forhandlingsoplægget. Vi skal for det første prøve at få afklaret i EU, hvor stor en del af klimabistanden, der skal bruges på at råde bod på de kommende skader, for vi kan ikke nå at fjerne al den globale opvarmning. Der er klimakriser i ulandene hver dag og hver måned, og der er i dag flere, der er flygtet fra ekstreme vejrhændelser end fra krig. For det andet skal vi se på, hvor stor en del af de penge, vi giver, der skal bruges til at bygge vedvarende energi. Der har ulandene stærke holdninger, og det har Danmark faktisk også. Vi har i Danmark det mål, at 60 pct. af vores klimabistand skal gå til klimatilpasning, for at ulandene kan se sig selv i det. Det kunne Danmark også godt mene i EU uden at gøre vold på vores egen politik.

I lyset af alle de ting, jeg har nævnt, er det ærgerligt, at man lægger stor vægt på de første punkter, men kun vægt på, at der skal være en kernefinansiering mobiliseret gennem internationale offentlige finansieringskilder. Det kunne man kunne tillægge stor vægt, for ulandene tillægger kernen af offentlig finansiering, der kan initiere private investeringer og mekanismer, stor vægt. Det kender vi også fra f.eks. IFU (Investeringsfonden for Udviklingslande). Kunne man ikke overveje at lægge stor vægt på det? Jeg tror, at det vil stille Danmark bedre, hvis man skal forsøge at indgå i en alliance med de fattigste ulande, og Danmark har tidligere spillet en meget aktiv rolle i at fremme det.

Danmark arbejder for internationale finansieringsmekanismer, der har ophæng i en form for CO₂-beskatning. Det kunne f.eks. være internationale flyafgifter eller et kvotesystem, der ikke bare var europæisk. Betyder det, at det er regeringens tanke, at man kunne gøre noget lignende på europæisk niveau? Er man åben for at diskutere, om nogle af indtægterne, der kommer fra vores CO₂-kvoter og eventuelle kommende skatter og indtægter fra f.eks. grænseafgifter på importerede varer fra f.eks. Kina, faktisk kunne gå til klimafinansiering? Så har vi dagens fantastiske nyhed, som vi i hvert fald støtter varmt.

Kim Valentin (V): Det er klart, at det ikke kun skal være lån, men det er fornuftigt, at det er lån, fordi det pålægger modtagerne et pres for at bruge pengene til det, de er lovet til. Vi ved jo godt, at mange lande i den gruppe, som skal have lån, ikke har en fornuftig styreform, og mange af pengene ryger til noget, som ikke nødvendigvis er det, man troede, at de skulle ryge til. Så kan man diskutere, om det skal være til markedsrente, eller om det skal være til en lidt lavere rente.

På COP27 i 2022 var tab og skade-fonden den helt store diskussion, og det har det været igennem et langt stykke tid. Det skuffer mig rigtig meget, at man ikke engang på COP'en kan blive enige om, at man ikke udnytter nye fossile energikilder, hvoraf mange ligger i ikkeudviklede lande. De ønsker at udvikle nye fossile energikilder, hvis det kan give dem penge, og det er rigtig ærgerligt. Selvfølgelig skal der penge til dem, men der skal også krav til dem, og vi skal være sikre på, at pengene bliver udnyttet på den rigtige måde.

Der er ikke nogen tvivl om, hvem der historisk har udledt CO₂, indtil vi fandt ud af, at det ikke var særlig godt. De lande skal selvfølgelig betale, men vi skal bare huske på, at vi også har fået en bedre verden. Man kan ikke gøre det op, for det er et plus og minus-regnskab på bedre sundhed,

mere mad, bedre liv og mindre fattigdom i verden. Men der er ikke nogen forståelse fra de ikkeudviklede lande af den problemstilling. Der var mange diskussioner på COP'en om det, og de ikkeudviklede lande mener simpelt hen, at de udviklede lande skal løse alting. Det kan jo ikke ske. Der skal netop lægges større pres på Kina og andre fra det globale syd, som skal løfte en større opgave. Jeg synes, at regeringens forhandlingsoplæg rammer præcis den balance, der skal til. Man skulle måske være lidt mere spids i pennen på, hvad tab og skade-fonden skulle indeholde størrelsesmæssigt, men jeg forstår godt, at man ikke kan skrive det, for det er en del af den forhandling i EU.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD): For Danmarksdemokraterne er det ikke tilfredsstillende, at regeringen lægger vægt på så mange forskellige prioriteter. Det bliver lidt uklart, hvad man prioriterer højest. For os vil det være helt essentielt, at man kan lægge afgørende vægt på, at EU kan bidrage til at få en bredere kreds af bidragsydere, så højindkomstlande og store udledere kan bidrage til at betale regningen. Det håber vi kan imødekommes. Ellers kan vi desværre ikke bakke op om forhandlingsoplægget.

Finansministeren (Nicolai Wammen): Jeg glæder mig over, at Kim Valentin bakker op om forhandlingsoplægget, så regeringen er i samklang.

Til Martin Lidegaard: Jeg hørte det sådan, at Radikale Venstre kan tilslutte sig forhandlingsoplægget, men at man gerne så nogle dele justeret. Vi har haft diskussionen om additional klimabistand i mange sammenhænge, og jeg er helt på det rene med, at Radikale Venstre gerne ser, at man ud over de 0,7 pct. i udviklingsbistand også giver klimabistand, og at man ikke finansierer klimainitiativer inden for udviklingsbistanden. Det ser vi forskelligt på. Jeg synes, at det er vigtigt at huske, at Danmark desværre er et af de få lande i verden, der lever op til de 0,7 pct. Vi gør i den grad vores, og vi har valgt at sige, at klimaforandringer er en af de allerstørste udfordringer, udviklingslandene står med. Også i det lys føler jeg mig meget tryk ved vores linje og forhandlingsoplægget.

Hovedparten af den danske bistand er ikke lån, men direkte bistand, og jeg så gerne, at andre lande gjorde det samme i større omfang, end tilfældet er. Men det får mig ikke til at synes, at vi skal ændre forhandlingsoplægget.

For så vidt angår kernefinansieringsdiskussionen afspejler formuleringen i forhandlingsoplægget, hvor vi mener, at det er realistisk at ende i de interne forhandlinger i EU. Det betyder ikke, at vi ikke vil rejse spørgsmålet og gøre, hvad vi kan, for at presse på. Jeg vil i øvrigt gerne benytte lejligheden til at anerkende, at Martin Lidegaard i mange forskellige sammenhænge og på forskellige ministerposter har presset på for den dagsorden og dermed været med til at holde den grønne fane højt for Danmark ikke bare nu, men også tidligere.

Vi har grundlæggende den holdning, at skatter udskrives i nationalstaterne og ikke på EU-niveau. Jeg hørte Martin Lidegaard spørge, om vi kan få en stor nyhed i dag, hvad det angår, og det bliver ikke fra min side. Hvis der kan skaffes et flertal i Folketinget, så vil den nyhed kunne komme. Men det ændrer ikke på, at vi gerne vil arbejde på at se, hvilke innovative muligheder der er, og at det her er en diskussion om, hvordan vi kan styrke EU's finansiering. Vi må grundlæggende have et åbent sind, uden at det skal forstås sådan, at vi dermed har sagt ja til nogen konkrete initiativer, som ikke ligger på bordet for nuværende.

Til Jens Henrik Thulesen Dahl: Vi arbejder meget målrettet for, at andre lande kommer til at bidrage, men vi mener, at vægtningerne i forhandlingsoplægget er fornuftige, og jeg lægger derfor ikke op til at ændre på det.

Theresa Scavenius (UFG): Kim Valentin sidder her som udvalgsmedlem og repræsenterer Folketinget. Han er godt nok medlem af et parti, som også er i regering, men han repræsenterer ikke regeringen, og det håber jeg også at han selv ved, når han udtaler sig.

Ministeren siger, at de innovative finansieringskilder ikke er fluffy og nævner så et konkret eksempel på CO₂-afgifter. Kunne der så ikke stå i forhandlingsoplægget, at regeringen arbejder for at få CO₂-afgifter ind som en del af den globale klimapolitik, hvis det er det, der konkret menes? Så ved vi, hvad regeringen står for.

Vi kan sagtens diskutere, hvordan man gør klimainvesteringer i ulandene mere attraktive, men det handler ikke om regeringens klimafinansiering og klimabistand. Det er et helt andet spørgsmål om, hvordan man gør landene klar til det, og hvilke typer af reformer det er. Det lyder lidt, som om hele regeringens klimapolitik er betinget af, at der bliver lavet reformer. Kan ministeren konkretisere, hvilke typer af reformer forskellige udviklingslande skal lave, før vi vil give bistand? Ministeren siger netop, at national mobilisering af ressourcer ikke handler om Danmark. Det handler om udviklingslandenes nationale ressourcer, og det er bare et helt nyt skifte. Jeg er sådan set enig i, at man selvfølgelig skal kigge på det. Spørgsmålet er bare, hvor meget vi fra dansk og europæisk side kan bestemme over andre lande.

Ministeren siger, at klimabistand primært skal være bistand og ikke lån, men hvilken ratio er der imellem bistand og lån i Danmark, og hvilke lånevilkår er der?

Jeg er enig med Martin Lidegaard i, at der burde lægges større vægt på det med de fattigste lande.

Søren Søndergaard (EL): Jeg kan i hvert fald bekræfte, at jeg var utrolig glad for Dan Jørgensens svar. Derfor håber jeg selvfølgelig også, at ministeren hurtigt vil komme frem til den samme konklusion som Dan Jørgensen, så vi kan få det ud af verden.

Jeg forstår ikke rigtig ministerens svar til Martin Lidegaard. Han havde nogle idéer, og ministeren svarede, at regeringen arbejder for en række ting. Men det, regeringen arbejder for, fremgår vel af forhandlingsoplægget. Derfor forstod jeg ikke, hvordan det kunne være et svar på spørgsmålene om at inddrage yderligere ting at arbejde for i forhandlingsoplægget.

Jeg er enig med ministeren i, at det er vigtigt at have en bred palet, hvad angår klimabistand. Men 69 pct. af den opgjorte klimabistand er lån. 7 ud af 10 bistandskroner er lån, og heraf er en stor del på markedsvilkår. Det er jo ikke en bred palet – det er en utrolig ensidig palet. Jeg ved godt, at det forhåbentlig ikke er sådan i Danmark, men sådan er det globalt, og derfor burde man arbejde benhårdt for at få det ændret.

Der er overhovedet ikke uenighed om, at vi skal arbejde for, at mange flere lande giver. Det er strålende, at man arbejder for, at nogle af de rige arabiske lande og Kina bidrager. Spørgsmålet er, hvilken konsekvens det skal have, hvis de ikke gør det. Jeg forstår ikke formuleringen om, at størrelsen og omfanget af målet afhænger af, hvem der vil være med. Størrelse og omfang har noget at gøre med, hvad der er nødvendigt. Inden for den ramme kæmper man for, at flest muligt rent

faktisk bidrager, og det er en kamp, der foregår med nogle lande uden for EU. Men den kamp foregår vel også med nogle lande inden for EU? Hvilke lande sætter sig efter ministerens opfattelse imod de danske målsætninger?

For os er det helt afgørende, at det med lånene kommer ind og det med størrelsen og omfanget ryger ud, for at vi kan støtte forhandlingsoplægget.

Finansministeren (Nicolai Wammen): Til Theresa Scavenius: Kim Valentin er medlem af et regeringsparti og af Europaudvalget. Jeg synes, at det er lidt ærgerligt, at man begynder at skælde ud på sine kolleger på den måde. Men folk har forskellig stil, og det er også en del af folkestyret.

Jeg hører, hvad Theresa Scavenius ønsker at ændre i forhandlingsoplægget, men jeg kommer ikke til at inddrage de forslag til ændringer.

NOT Både Theresa Scavenius og Søren Søndergaard spørger til ratio for lån. Langt størstedelen af Danmarks bistand er det, man kalder gavebistand, og vi arbejder på, at andre lande også gør det på den måde. Jeg foreslår, at vi svarer skriftligt på den helt konkrete opgørelse og de vilkår, lånene er givet på, så det kan blive oplyst helt præcist.

Til Søren Søndergaard: Jeg vil gerne kigge på bemærkningerne om en så bred inddragelse som muligt om de her spørgsmål fremadrettet, og det tager jeg med mig hjem.

Søren Søndergaard synes også, at andre lande skal bidrage. Også nogle af dem, der i 1992 ikke stod til det, men nu gør det, hvis man ellers ændrer på tingene. Det kunne f.eks. være Kina eller golfstaterne. Men vi lægger ikke særlig stort pres på de lande, hvis vi bare betaler hele regningen, hvis de ikke bidrager med noget. Jeg synes også, at det siger sig selv, at jo mere andre lande bidrager med, jo større mål kan vi sætte os. Jeg håber, at det tal kommer så højt op som muligt, men vi er også nødt til at have en tilgang, hvor der er grænser for, hvor stor en byrde man kan lægge på andre, hvis nogle lande trods rigdomme til at bidrage ikke vil bidrage. Det er baggrunden for formuleringerne. Jeg tror egentlig, at Søren Søndergaard og regeringen er enige om meget af det, så jeg er ærgerlig over, at der er nogle enkelte elementer i forhandlingsoplægget, som gør, at Enhedslisten ikke kan være med.

Jeg synes, at jeg gav et meget klart svar til Martin Lidegaard. Vi arbejder for det, der står i forhandlingsoplægget. Martin Lidegaard havde en række spændende idéer til, hvad man i øvrigt kunne gøre. Vi vil altid gerne diskutere, men det er ikke det, vi forelægger forhandlingsoplæg om i dag.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, SF, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

Punkt 6. Kommissionens forslag til ændringsbudget 4 til EU's 2024-budget

– *Orientering*

KOM (2024) 0931

KOM (2024) 0931 – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 713 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren (Nicolai Wammen): Forslaget vedrører primært en teknisk ajourføring af EU-budgettets indtægtsside. Når EU-budgettet vedtages, baseres indtægtssiden på et skøn for medlemslandenes toldindtægter, momsgrundlag, bni-niveauer samt mængden af ikkegenanvendt plastemballage.

Derudover indgår der et skøn for øvrige indtægter, som bl.a. udgøres af bødeindtægter og Storbritanniens bidrag til EU-budgettet. Efter fast praksis opdateres disse skøn i første halvår og formaliseres gennem et ændringsbudget. Det medfører, at fordelingen mellem indtægtskilderne og mellem lande ændres. I dette ændringsbudget er der især tale om en nedjustering af de forventede toldindtægter i EU og en nedjustering af skønnet for Storbritanniens bidrag til EU efter brexit. Tilsvarende stiger medlemslandenes bidrag baseret på deres bni. For Danmark fører det samlet set til, at EU-bidraget inden for det statslige delloft for driftsudgifter stiger med ca. 575 mio. kr. Derudover forventes nettoindtægterne fra told at falde med ca. 263 mio. kr.

Ud over de tekniske opdateringer til indtægtssiden, foreslår Kommissionen også nogle mindre ændringer på udgiftssiden. Det drejer sig om administrative udgifter til en række agenturer. For en del af agenturerne følger merudgifterne af politiske aftaler mellem Rådet og Europa-Parlamentet og er finansieret ved omprioriteringer. For nogle af agenturerne er der dog tale om merudgifter. Samlet set foreslår Kommissionen, at bevillingerne i alt hæves med 12 mio. euro.

Regeringens holdning

Regeringen kan efter fast praksis støtte de tekniske justeringer af EU-budgettet, som er det primære indhold i forslaget. Hvad angår forslagene på udgiftssiden, kan regeringen støtte de elementer, der følger af politiske aftaler, og finder det positivt at disse udgifter finansieres ved omprioritering. Regeringen finder dog, at merudgifter til administration fuldt ud bør finansieres ved omprioritering. Det vil vi derfor arbejde for i behandlingen af forslaget.

Theresa Scavenius (UFG): Grundlæggende synes jeg, at vi skal være glade for, at man er meget opmærksom på budgetdisciplinen i arbejdet, og at der bliver lavet økonomiske incitamentter til at fremme bestemte dagsordener som klimapolitik, skatteunddragelse og cirkulær økonomi. Mekanismen med plastemballageindtægten er en rigtig god politisk ordning, for med den sikrer vi os, at vores politiske arbejde bliver ført ud og konkretiseret økonomisk i budgettet. Formålet med den er at reducere mængden af plastik, så vi får en mere cirkulær økonomi. Nu har den været i kraft siden 2021, og derfor er det vigtigt at høre om, om den rent faktisk virker efter hensigten. Får vi reduceret plastikmængden, og får vi øget genanvendelsesmængden? Det er vigtigt at have en løbende dialog om de mekanismer.

Det er Miljøstyrelsen, der står for det, men bliver dataene indsamlet korrekt? Det er svært at have overblik over det hele. Hvordan måler vi det? I en artikel fra 2019 fremgår det, at nogle af de tyske

genanvendelsesvirksomheder er bekymrede for, at det danske plastikindhold har for lav genanvendelighed, når det kommer til Tyskland. Det vil sige, at når vi opgør det i Danmark, siger vi, at det er genanvendeligt, mens de i Tyskland faktisk bliver nødt til at sende noget af det direkte til forbrændingen, fordi det er af for dårlig kvalitet. Hvis der er hold i deres indvendinger, har vi et problem, for hvis vores genanvendelsesratio er for lav, skal vi betale mere til EU.

Folketinget har vedtaget en ny affaldsforbrændingslov, der liberaliserer sektoren. Nye tal fra Energistyrelsen viser, at affaldsforbrændingen vil blive øget fremadrettet, og at der vil blive importeret mere affald. Det passer rigtig dårligt sammen med, at vi skal betale mere til EU, hvis vi har for meget affald og for lidt genanvendelighed. Hvordan kommer de to ting til at spille sammen? Skal vi rent faktisk betale flere penge til EU på grund af den nye affaldsforureningslov, som vil medføre øgede affaldsmængder plus sandsynligvis en lavere genanvendelsesratio?

Finansministeren (Nicolai Wammen): Helt overordnet deler jeg Theresa Scavenius' glæde over, at vi i EU har taget initiativer, som gør, at forbrug og genanvendelse af plast får økonomiske konsekvenser for EU-landenes budgetter.

NOT Spørgsmålene er legitime og saglige, men de ligger meget yderligt i forhold til finansministerens ressort. Derfor foreslår jeg, at vi kontakter de relevante ministerier og udarbejder en skriftlig besvarelse.

Mødet sluttede kl. 10.41.